

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου:
Μολυβδόβουλλα στη Βυζαντινή Θράκη:
Επανεξέταση των δεδομένων, χαρτογράφηση της διασποράς των ευρημάτων και
ανίχνευση των δικτύων επικοινωνίας

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος: Ανδρέας Γκουτζιουκώστας

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: LSByT (Μολυβδόβουλλα στη Βυζαντινή Θράκη)

Επιστημονική Περιοχή: Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Συνεργαζόμενος Φορέας: Αυστριακή Ακαδημία Επιστημών (Βιέννη), Πανεπιστήμιο Shumen (Βουλγαρία)

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου

<http://www.lsbyt.web.auth.gr/>

Ανδρέας
Γκουτζιουκώστας

Αλεξάνδρα-Κυριακή
Βασιλείου-Seibt

Δημήτρης Π.
Δρακούλης

Δημήτρης
Σιδηρόπουλος

Κωνσταντίνος
Διάδος

Ποσό Χρηματοδότησης: 200.000 ευρώ

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 3 έτη

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Αντικείμενο έρευνας είναι τα βυζαντινά μολυβδόβουλλα ή σφραγίδες, άμεση πηγή της Βυζαντινής Ιστορίας, η αξιοποίηση της οποίας προάγει γενικά την έρευνα και ιδιαίτερα τη μελέτη των διοικητικών και κοινωνικών δομών, της Προσωπογραφίας και της Ιστορικής Γεωγραφίας. Μία πτυχή που συνδέεται με τη λειτουργία των σφραγίδων, που δεν έχει διερευνηθεί ακόμη, είναι η ανίχνευση των δικτύων επικοινωνίας και διακίνησης της γραπτής πληροφορίας κατά τον Μεσαίωνα. Στο πλαίσιο του προγράμματος, θα μελετηθούν περισσότερες από 2000 σφραγίδες για τις οποίες γνωρίζουμε το ακριβές σημείο εύρεσής τους και οι οποίες εντοπίστηκαν στα εδάφη που αντιστοιχούν στις πρωτοβυζαντινές επαρχίες Θράκης, Αιμιμόντου, Κάτω Μυσίας και Μικράς Σκυθίας (4^{ος}-6^{ος} αι.) και στα μεσοβυζαντινά θέματα Θράκης και Μακεδονίας (7^{ος}-12^{ος} αι.). Στόχοι του ερευνητικού προγράμματος είναι α) η εκ νέου προσέγγιση του σφραγιστικού υλικού με βάση την ορθότερη ανάγνωση και ακριβέστερη χρονολόγηση των παραπάνω σφραγίδων β) η χαρτογραφική αποτύπωση της διασποράς τους και γ) η ανίχνευση των δικτύων επικοινωνίας και μεταφοράς πληροφοριών στο γεωγραφικό χώρο της Βυζαντινής Θράκης κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η διεπιστημονική προσέγγιση ενός σημαντικού υλικού καταλοίπου του παρελθόντος για την Ιστορία, δηλαδή των μολυβδοβούλλων, γίνεται για πρώτη φορά και συνιστά ένα πρώτο βήμα καινοτομίας και ανοίγματος νέων δρόμων στην έρευνα. Η συμβολή του ερευνητικού προγράμματος στην επιστήμη αναμένεται να είναι:

A) Μια πρωτότυπη διεπιστημονική θεώρηση (Σφραγιστική, Χαρτογραφία, Ιστορική Γεωγραφία)

B) Η δημιουργία ενός νέου corpus σφραγίδων που βρέθηκαν στη Βουλγαρία με βάση τις σύγχρονες μεθόδους επιστημονικής προσέγγισης που έχουν εξελιχθεί από το Κέντρο Βυζαντινής Σφραγιστικής της Αυστριακής Ακαδημίας Επιστημών με έδρα τη Βιέννη.

Γ) Η ψηφιακή οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων με τη δημιουργία πρότυπων θεματικών χαρτών.

Δ) Νέες ερμηνείες σχετικά με την βυζαντινή παρουσία στη Θράκη και τη διακίνηση της πληροφορίας στην περιοχή.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

- A) Η προώθηση της έρευνας στο πεδίο της Σφραγιστικής και η δημιουργία ενός έργου αναφοράς για τη Βυζαντινή Θράκη.
- B) Η πληρέστερη κατανόηση των μηχανισμών της διοικητικής, στρατιωτικής και κοινωνικής οργάνωσης της βυζαντινής Θράκης, με τη διερεύνηση των δικτύων επικοινωνίας και διακίνησης της γραπτής πληροφορίας με βάση τα οδικά και οικιστικά δίκτυα.
- Γ) Η αξιοποίηση των πρότυπων θεματικών χαρτών από τους ερευνητές.
- Δ) Η επαφή και η συστηματικότερη εξοικείωση των επιστημόνων αλλά και του ευρύτερου κοινού με μία άμεση και αυθεντική πηγή της ιστορίας.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Αδιαμφισβήτητα χωρίς την υλική υποστήριξη του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ το συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα θα ήταν μάλλον αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Η συμμετοχή καταξιωμένων επιστημόνων, που δεν εργάζονται στο Πανεπιστήμιο ή σε κάποιον άλλο δημόσιο φορέα, καθώς και η συστηματική εργασία των υποψηφίων διδασκτόρων για το πρόγραμμα δεν θα μπορούσαν να εξασφαλιστούν. Εξάλλου, βασικός στόχος του προγράμματος ήταν η απασχόληση και αξιοποίηση εμπειρων μεταδιδασκτόρων και νέων πολλά υποσχόμενων υποψηφίων διδασκτόρων στην παραγωγή νέων ερευνητικών αποτελεσμάτων υπό την καθοδήγηση και με τη συμβολή μελών ΔΕΠ. Επιπλέον, η δημιουργία μίας βασικής υποδομής με ηλεκτρονικά μέσα και όργανα, που αποτελούσε βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος, επιτεύχθηκε μέσα από τη συγκεκριμένη χρηματοδότηση.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr